

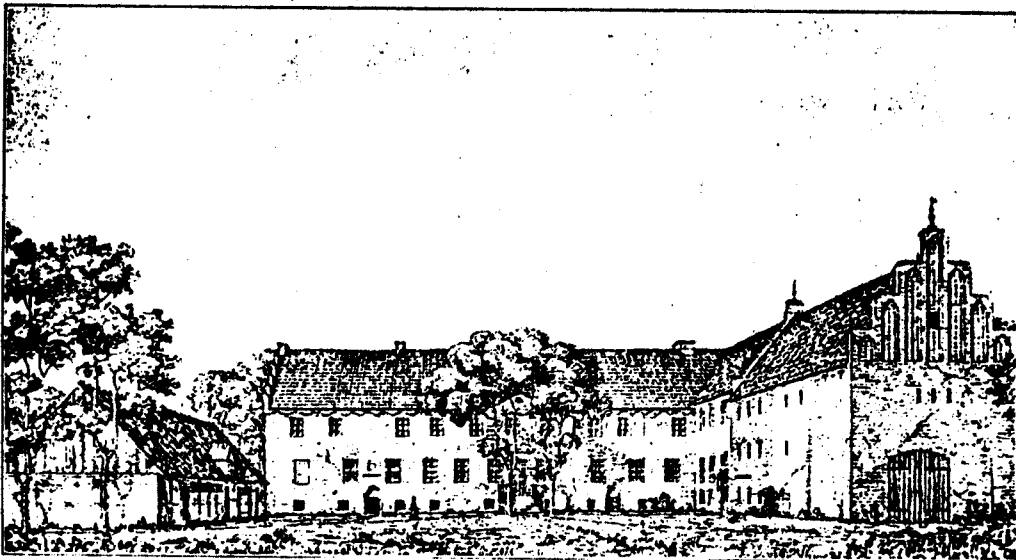
OSTENFELDTS PARKERING

NÆSTVED

NÆSTVED MUSEUM

UNDERSØGELSE 1985

NEM 85:400

Næstved sortebrødre kloster, set fra øst

Indledning.

Under kommunalt træplantningsarbejde på Ostenfeldts parkering, matr.nr.189a, Næstved markjorder, blev der påtruffet bygningsrester i tre plantehuller, hvorefter Næstved Museum iværksatte en undersøgelse til registrering/ dokumentation af det påtrufne. Undersøgelsen blev foretaget i overensstemmelse med de retningslinier der forelå fra Fredningsstyrelsens 5.kontor, idet området er tinglyst fredet efter naturfredningslovens § 48 (fredn.nr. 3825:26), hvor udgifterne til undersøgelsen afholdes af Næstved kommune.

Opmålings-og dokumentationsarbejdet med efterfølgende beretning strakte sig over 6½ arbejdsdage og undersøgelsens resultat viser rester af en teglovn ? i munkesten, hvis konstruktion på det givne grundlag ikke klart kan fastslås. Teglovnens udbredelse på området kan siges at begrænse sig til de undersøgte huller A,B og C, der ligger i forlængelse af hinanden i nord-sydlig retning (jvf.oversigtsplan 1:250). Derimod gav undersøgelsen ikke mulighed for at vurdere konstruktionens øst-vestlige udstrækning på området, da der ikke blev iværksat en egentlig arkæologisk undersøgelse til opklaring heraf.

Derudover fotoregistreredes de øvrige plantehullers(1,2....: I,II,..) vestprofiler på parkeringen i takt med disses gravning (undtaget hul 7, grundet sammenstyrtning). Dette blev gjort for at skabe viden om lagfølgen i området til evt. dokumentation af en mulig lergrav på området. En sækning der strækker sig over en stor del af parkeringen vest for ovnkonstruktionen blev anledning til denne antagelse. På dette areal optræder der på bykort over Næstved 1859 og 1872 en sø eller dam, der efter udformningen på 1859-kortet kan tænkes at være en ældre fiskedam? Denne dam må antages forsvundet mellem 1872 og 1882, da kort over Næstved sidstnævnte år ikke omfatter denne. (Alle kort som bilag)

Dammens anlæggelsestidspunkt kendes ikke, men kan evt. gå tilbage til klostrets funktionstid som genbrug af en mulig lergrav på stedet, etableret i forbindelse med ovnanlægget (se også Sortebrødre møllesø, NÆM 84:300)

Beskrivelse

At vi med det registrerede i plantehullerne A,B og C må stå overfor et muligt ovnanlæg kan begrundes i forekomsten af op til 30 cm.tykke ildskørnede lerlag i forbindelse med de fundne teglstenskonstruktioner. Disse kan i deres opbygning ikke formodes at have haft funktion af normal bebyggelse.

De ildskørnede lerlag blev påtruffet i henholdsvis nord-syd-samt vestprofilerne i hullerne B og C, mens østprofilerne i de tre huller ikke længere indeholder vidnesbyrd herom, grundet nyere?tids graveaktivitet (lagene AB, BB, CH)

Lagfølgen i hul A adskiller sig fra B og C, idet der her under overflademulden optræder et gulligt gruslag med teglfragmenter (lag AC). Dette overlejrer laget AB bestående af gult ler, direkte over undergrund.

Hullerne B og C har under overflademulden et gult lerlag lig laget AB. Underlejret disse lag (BE, CD) findes i begge huller et ildskørnet lerlag, der i hul B overlejrer et sandet muldlag (BD og BD₁) samt i hul C overlejrer et lag af gult ler (lig BE, CD) samt laget CC. Dette lag består af tætpakket teglfragmenter i løs rødbrunt grus. Laget kan muligvis sættes i relation til teglstenskonstruktionen nord herfor? (se plantegning 85:400-C)

Teglstenskonstruktionerne blev udelukkende påtruffet i hullerne B og C (Hul D viste ingen spor af interesse) og kunne ikke dateres nærmere (sten udtaget til prøve).

Hul B har i kote 8.23-8.25 et gulvlag, der hovedsagligt er lagt i munkesten af normalstørrelse (14x28x8), foruden en enkelt række teglsten med størrelsen 14x18x8. Dette gulvlag BA underlejrer laget BD. Da der ikke ønskedes foretaget en

en direkte udgravning på stedet afsluttedes undersøgelsen i dette niveau.

I hul C fandtes to teglstenskonstruktioner lagt i vinkel på 90° . Disse er lagt i ler med en gennemgående række sten (fuld mur) i et ikke erkendbart forbandt.

Grundet bortgravning i forbindelse med de kommunale jordarbejder, er det ikke længere muligt at påvise en evt. forbindelse mellem de to konstruktioner. Umiddelbart er der nok tale om en art hjørnekonstruktion. Undersøgelsen standses i dette niveau.

Udfra det foreliggende er en nærmere konklusion umuliggjort, men området har derfor den største interesse. Det skal derfor opfordres Næstved kommune og Næstved Museum at have skærpet opmærksomhed på området ved fremtidige jordarbejder.

Bent Bang Larsen

Næstved Museum d.30.maj 1985

Lagprotokol.

Hul A

- AA= Gult, sandet grus
AB= Gult ler med teglfragmenter
AC= Brungult grus med tegl
AD= Mørk muld med teglfragmenter
AE= Gult grus med småsten
AF= Mørk muld
AG= Gråligt ler, iblandet sand (nyere?nedgravning)

Hul B

- BA= Teglgulv lagt i kalk (uden klare afgrænsninger ml.sten)
Stenformat: 14x28x8, samt 14x18-20x8
BB= Lys, sandet grus (nyere?nedgravning)
BC= Ildskørnet ler med teglfragmenter
BD= Tegliblandet, sandet muld (lomme?); BD₁= Som BD, men
med ildskørnet ler (evt.har vi her den sdr.afgrænsning
af BD.
BE= Gulligt ler
BF= Mørk muld

Hul C

- CA= Gulligt ler (sdr.del ildskørnet)
CB= Mørk muld, iblandet teglfragmenter
CC= Brunrødt grus med teglfragmenter
CD= Gult ler
CE= Rødbrunt, ildskørnet ler med teglfragmenter
CF= Mørk muld
CH= Gult sand (nyere?nedgravning)

Hul D

- Da= Grus med cementrester (skrå nedgravning fra lysmast)

DB= Brunrødt, sandet grus (undergrund)
DC= Sandet muld
DD= Lys sandet ler med kalkfragmenter og teglfragmenter
DF= Gråt, sandet ler (nyere?nedgravning)

Tekniske oplysninger.

Plan-og profilopmålinger:

er tegnet i målestok 1:20 på plastark (format A3)

Foto:

Dias og s/h-fotos i formatet 6x6

Oversigtskort og indmåling:

Grundlaget er kommunalt oversigtskort 1:250 over Ostenfeldts parkering. De undersøgte huller er indtegnet med målangivelser (bilag) og indmålt i forhold til den nuværende parkeringsplads.

Østligste række plantehuller benævnes fortløbende mod nord A,B..... Rækken vest herfor benævnes ligeledes mod nord 1,2.. mens de vestligste plantehuller benævnes I,II.....

Koter:

Fikspunktet er udmålt fra kote 7.93 m.o.h. (Sortebrødre 84:300)
Brønddæksel angiver fikspunktet kote 9.10 m.o.h. (angivet på oversigtsplan med X)

Fund:

Ingen. Teglsten fra hul C med niveau 8.43 m.o.h. optaget til prøve (se tegning 85:400-C)

Dokumentation:

Opbevares på Næstved Museum, sagsnr.85:400

Næstved Bygrunde
Næstved Markjorde.

192^{BO}

192^B

192^L

OSTENFELDTSVej

HULD. HUL 2. HUL 3. HUL 4.

ON

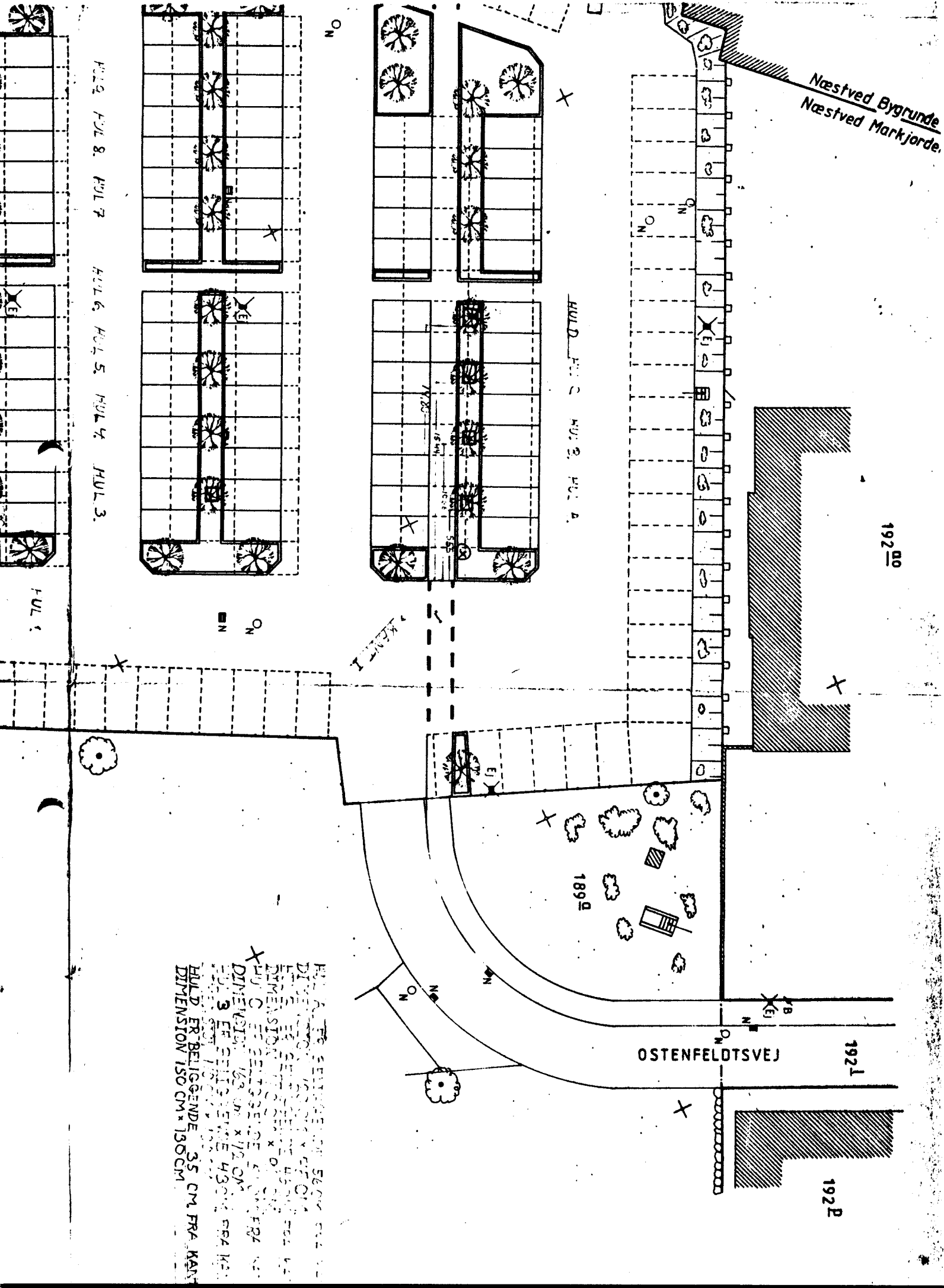
ON

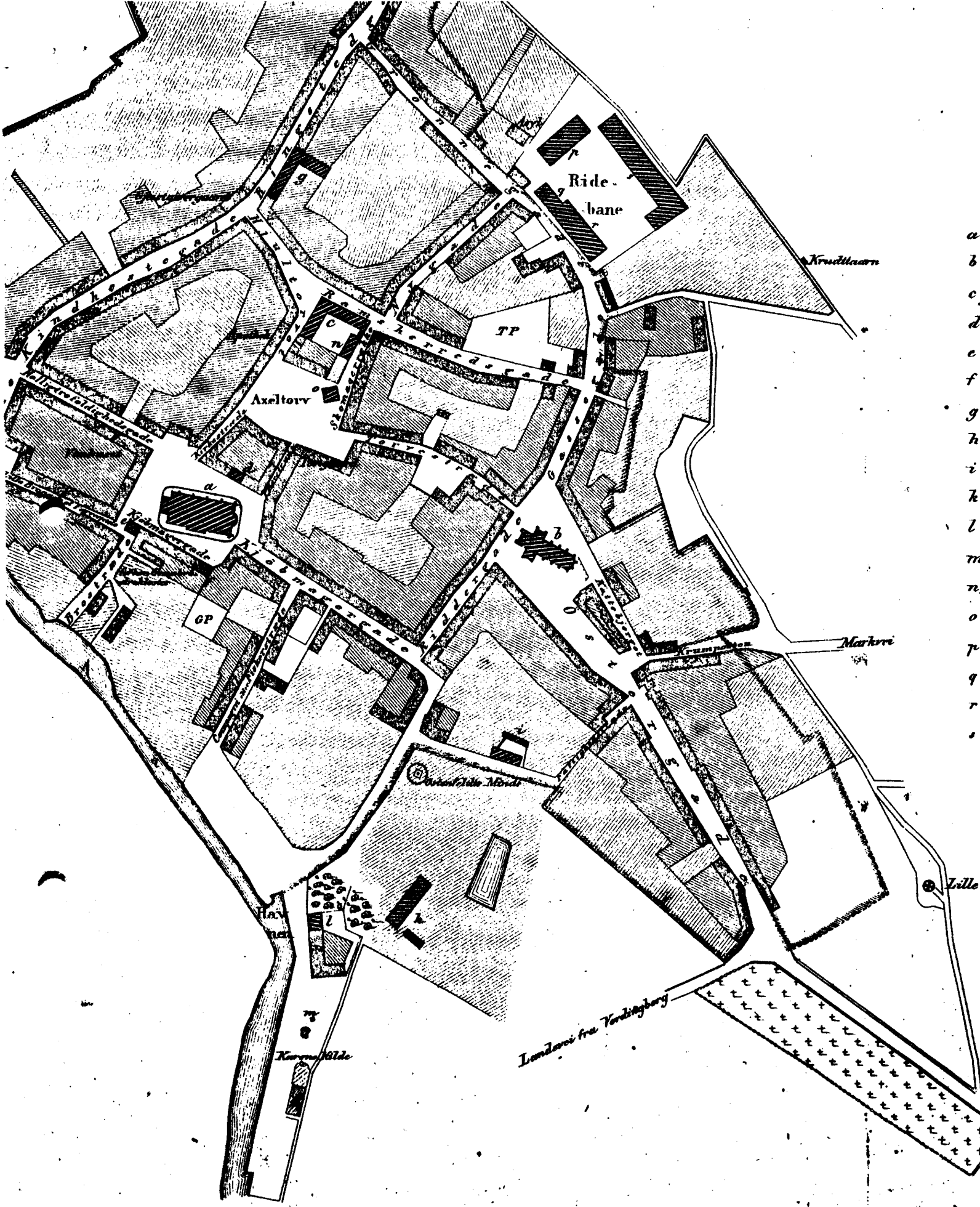
ON

KANT I

189^B

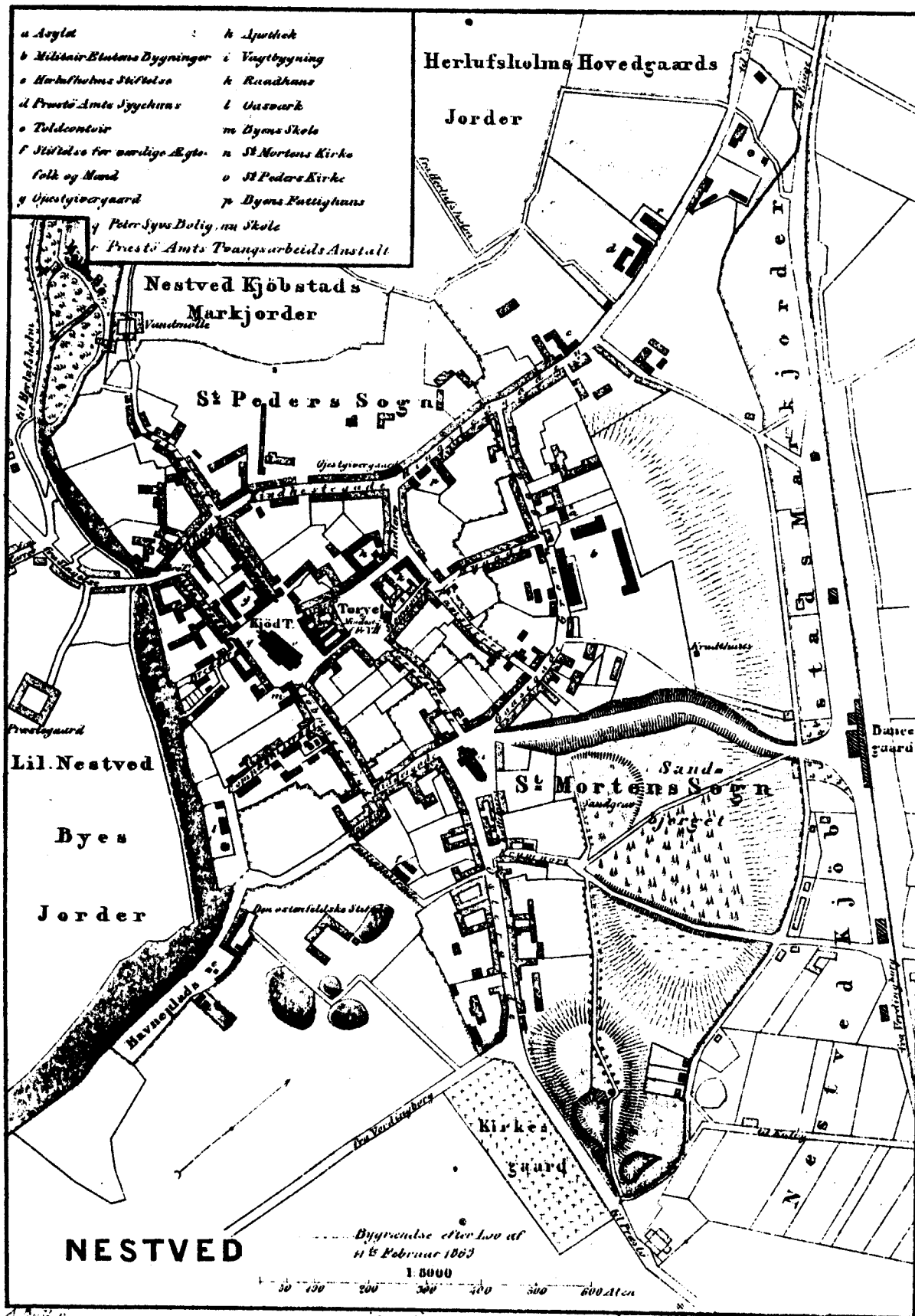
HUL A ER BELIGGENDE 56 CM FRA
DIMENSION 150 CM * 130 CM
HUL B ER BELIGGENDE 45 CM FRA
DIMENSION 150 CM * 130 CM
HUL C ER BELIGGENDE 40 CM FRA
DIMENSION 150 CM * 130 CM
HUL D ER BELIGGENDE 35 CM FRA KANT
DIMENSION 150 CM * 130 CM

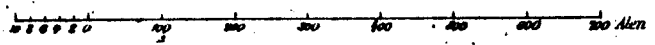
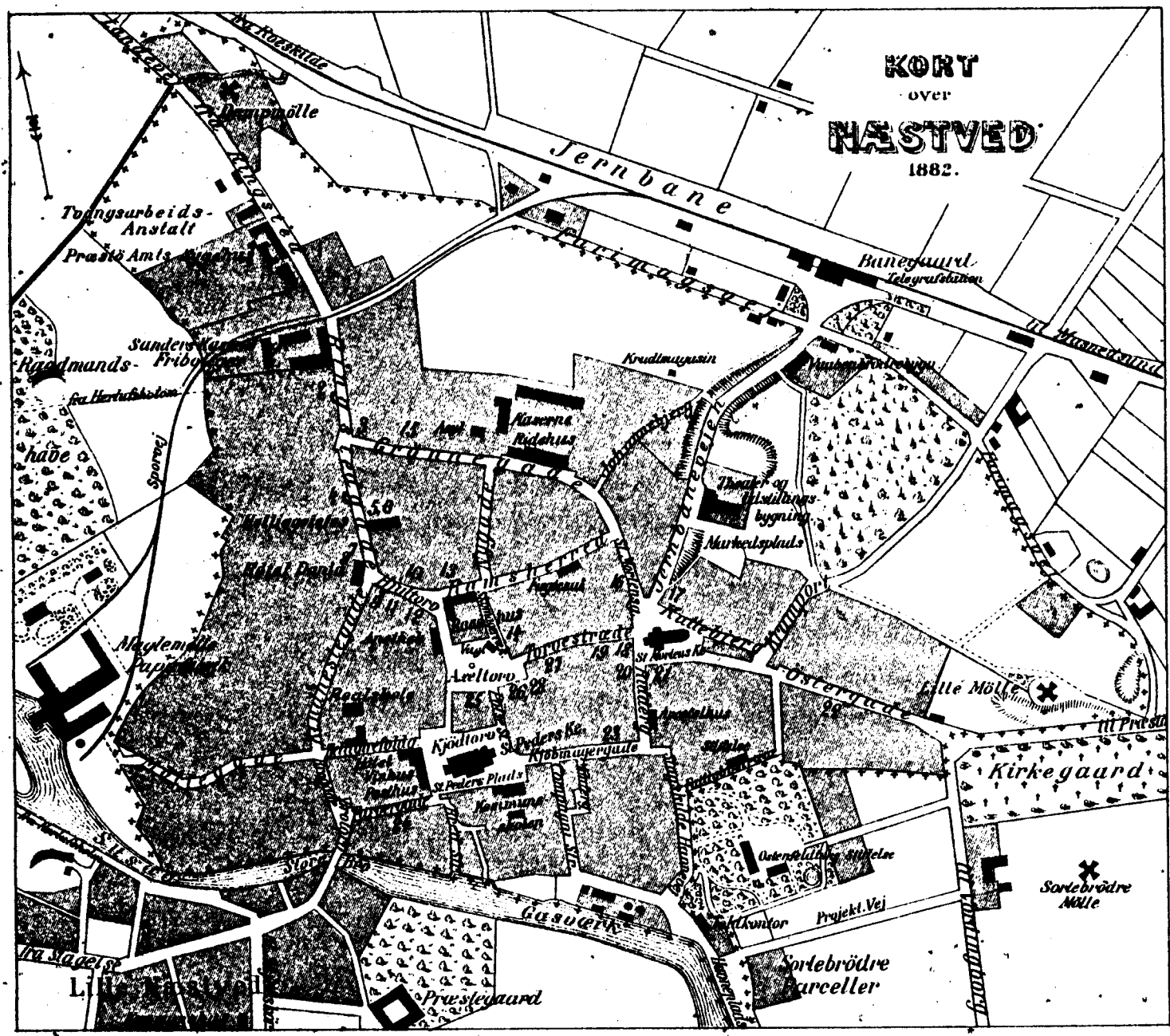
KORT OVER NESTVED 1859

Em. Berentzen & Co lith. Inst.

TRAP, DANMARK 2.udg. 1872

KORT
 over
NÆSTVED
 1882.

Tegnet af Landingsk. Jørgensen.

Emil Fix Forlag.

Axel E. Aamodt lith. Elsh. Kjøbenhavn.

Pris 20 Øre.

.....

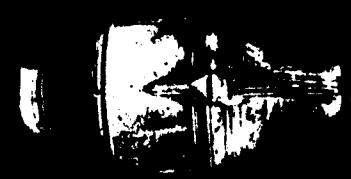

.....

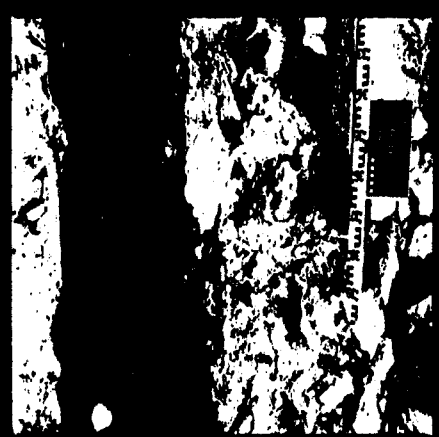
.....

.....

.....

.....

.....

Næstved Sortebrødre Kloster

Punktundersøgelse 1985

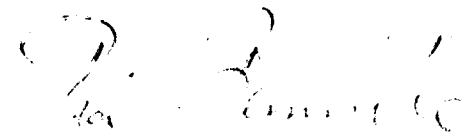
Vinteren 1984/85 blev der i forbindelse med ledningsarbejde optaget humane knogler på parkeringspladsen NØ for Sortebrødre kloster. Stedet er afmærket med en rød cirkel på det vedlagte kort.

Efter knoglerne var optaget og samlet blev museumsinspektør Palle Birk Hansen, Næstved Museum tilkaldt. Aftryk fra de optagede knogler viste, at hovedet til skelet G 1 har ligget i vestlig retning. De øvrige knogler har ligget ved dette skelet i omkring 1 meters dybde. Der blev ikke konstateret knogler nord eller syd for udgravningen.

I maj 1985 har undertegnede gennemgået de pågældende knogler fra denne udgravning for Næstved Museum. Resultaterne foreligger i den vedlagte redegørelse. Heri fremgår det, at der er tale om knogler fra mindst 4 individer (3 voksne og 1 barn). Der er især mange knogler til det ene skelet G 1, og adskillige af disse fra overkroppen er samørende.

Udfra fra dette kan det afgøres, at der er tale om mindst 1 begravelse in situ, som har ligget i den sædvanlige retning med hovedet mod vest fra Sortebrødre kloster kirkegård.

Næstved, 3 juni 1985

Pia Bennike,
mag.scient. et lic.med.

Antropologisk redegørelse for humane knogler udgravet på
Sorte Brødre Klosters kirkegård, Næstved

Museums nr. NÆM 85:400

Antropologisk us: Pia Bennike, Maj 1985.

Der foreligger både hele og fragmenterede humane knogler i en relativ god bevaringstilstand. Der er knogler fra minimum 4 individer, som er nummereret G1-G4.

G1:

Store velbevarede knogler fra omkring halvdelen af skelettet. Der er kraftige muskelspor og -udtrækninger på de fleste knogler.

KØN: Mand (kranium, bækken samt øvrige knogler)

ALDER: 30-40 år (tandslid og forbening af kraniesømmene)

Patologi: Udbredt dårlige tandforhold med tandtab af adskillige tænder, kraftigt tandslid samt forandringer efter carieangreb og tandrodabscesser.

Tre halshvirvler (C₂-C₄) er vokset sammen, og på de øvrige hvirvler ses blankslid og osteofytter. Disse forandringer skyldes alle slidgigt (spondylose). Ligeledes slidgigtforandringer i venstre albue.

G2:

Enkelte fragmenterede knogler fra lårben, bækken, rygsøjle og underarm. Samtlige knogler er meget spinkle, og bækkenets form er typisk kvindelig. Crista iliaca er endnu ikke helt vokset fast, hvilket angiver kvindens alder til under 21 år. De øvrige knogler er færdigdannede.

KØN: Kvinde (bækken)

ALDER: 18-21 år (bækken (crista iliaca))

Ingen patologiske forandringer.

G3:

Højre velbevaret lårben (diafyse= midterstykke) fra barn. Efter længden kan barnets alder afgøres.

KØN: ?

ALDER: ca 4 år

Ingen patologiske forandringer.

G4:

Venstre radius, fragment af højre overarm samt enkelte kraniefragmenter fra voksen person, som kan høre til det samme individ. De hører hverken til G1 eller G2.

KØN: Mand ?

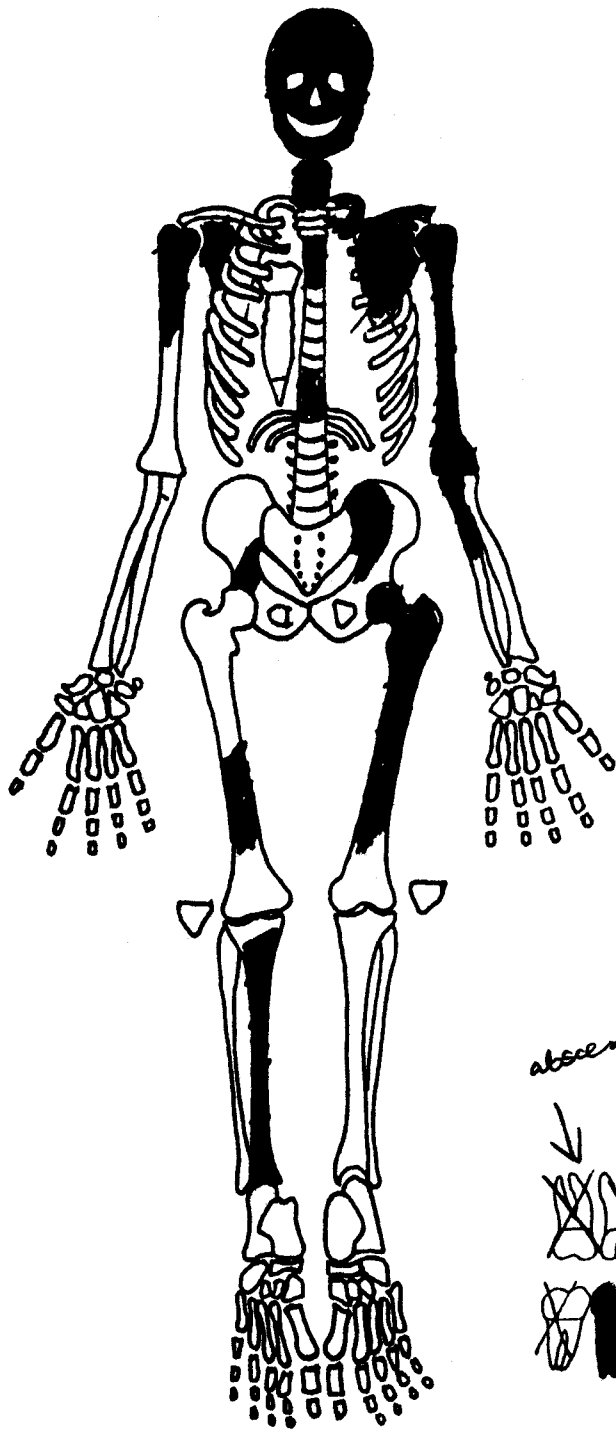
ALDER: Voksen Ingen patologi.

NEM 85:400 - G1

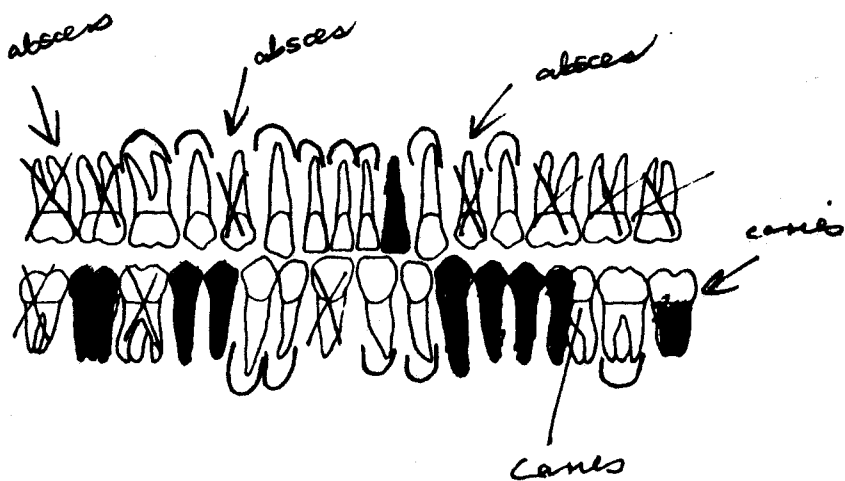
Køn: ♂

ALDER: 30-40 år

Patologi: tandkaries, tandtab, tandblødder, svær skidrigt i ryg
 og venstre albue med sammenvoksning af halvmenuler C2-C4.
 kraftige muskeloperat overalt

- present
- ∨ lost post mortem
- x lost intra vitam
- e erupting
- 0 not erupted
- a agenesis
- s supernumerary
- r retained
- ┌ torus

tandslid grad 4 (PB)

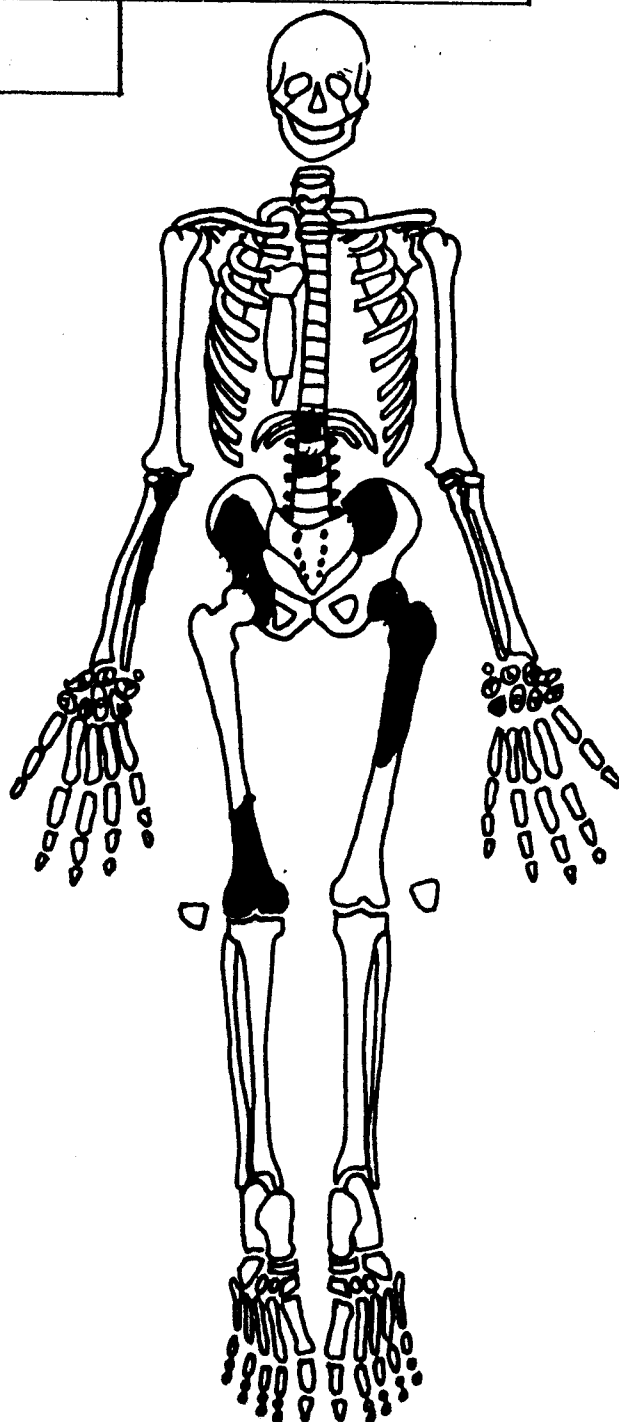
9 totale tænder ante mortem
 13 " " post mortem
 2 conerode tænder

STED	GRAV NR G 2	AS NR	REGISTRERINGS NR
SOGN	HERRED		AMT
STED NR	NM sb NR	NM J.NR	FFF J.NR
DATERING		INVENTAR NR	MUSEUM og dettes NR NÆM 85:400
GRAVGODS		KØN	SOC STATUS
OPBEVARES		UDGRAVER	ÅR
SKELETTETS ORIENTERING OG LEJRING			LÆNGDE (isse- hælben)
GRAVENS DIMENSIONER			
ANDET			

KØN: ♀

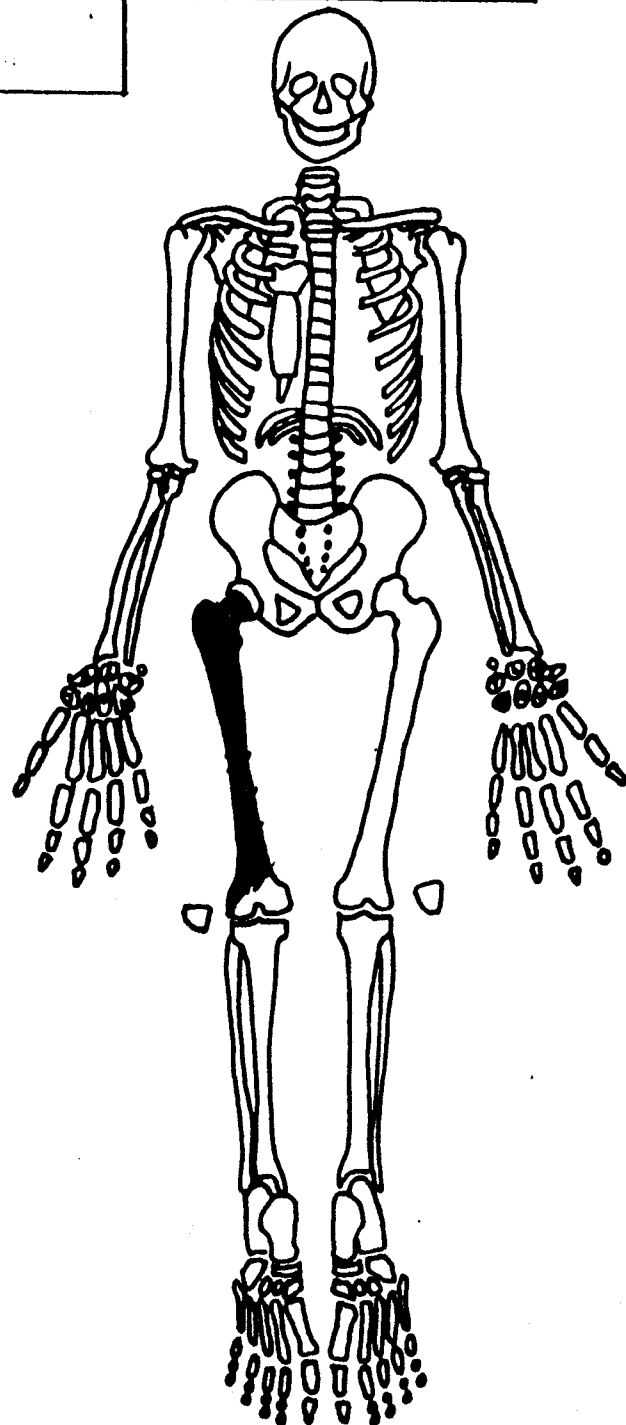
ALDER: 18-21 ÅR

Brugte anatomi.

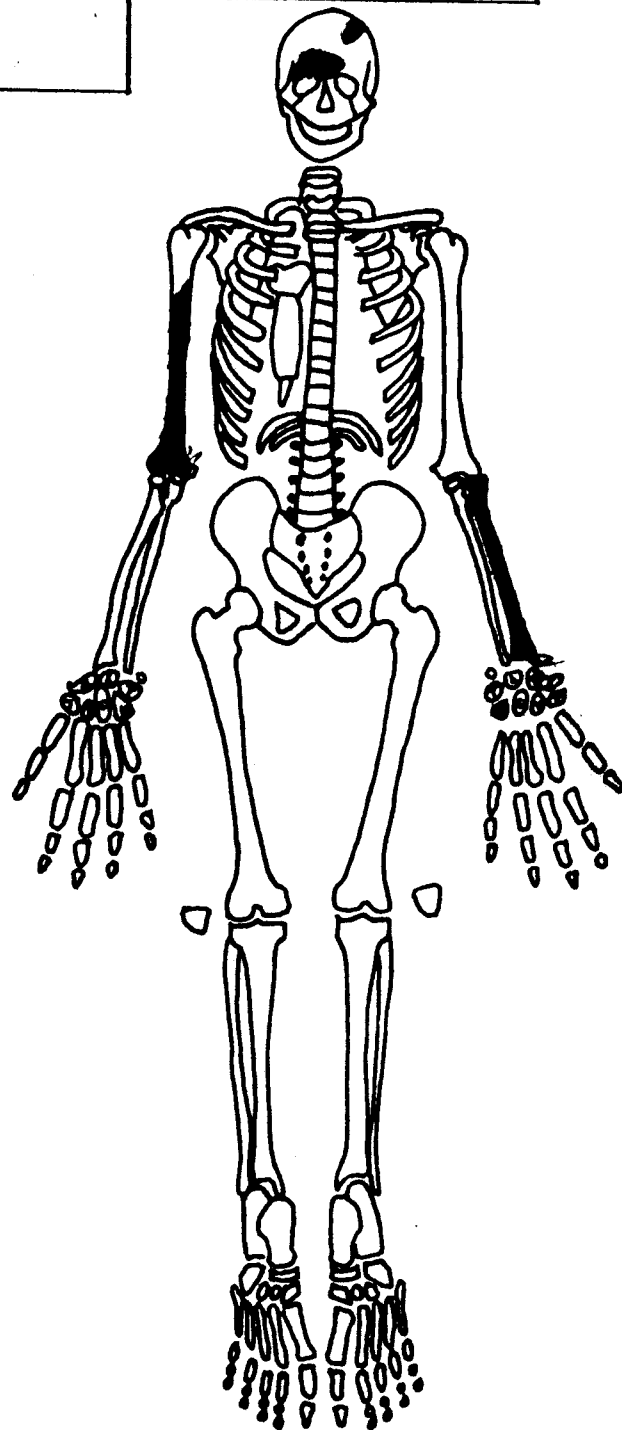
STED	GRAV NR G 3	AS NR	REGISTRERINGS NR
SOGN	HERRED		AMT
STED NR	NM sb NR	NM J.NR	FFF J.NR
DATERING		INVENTAR NR	MUSEUM og dettes NR NAM 851400
GRAVGODS		KØN	SOC STATUS
OPBEVARES		UDGRAVER	ÅR
SKELETTETS ORIENTERING OG LEJRING			LÆNGDE (isse- hælben)
GRAVENS DIMENSIONER			
ANDET			

KØN : ?
 ALDER : ca 40

STED	GRAV NR 64	AS NR	REGISTRERINGS NR
SOCN	HERRED		AMT
STED NR	NM sb NR	NM J.NR	FFF J.NR
DATERING		INVENTAR NR	MUSEUM og dettes NR NEM 85:400
GRAVGODS		KØN	SOC STATUS
OPBEVARES		UDGRAVER	ÅR
SKELETTETS ORIENTERING OG LEJRING			LÆNGDE (isse- hælben)
GRAVENS DIMENSIONER			
ANDET			

KØN: ♂
 ALDER: Voksen
 PATOLOGI: INGEN

SORTEBRØDREGADE

